

Iluniittut

Tuhaqtidjutingit Ministamit.....	2
Kangihipkaidjutit.....	4
Nanijauluaqtut hamanga 2021 tatqiqhiutinit ukiumi ilaqaqtut ukuninga:.....	5
Naunaitkutaq Naunaitkutitik Nakuuninganik.....	6
Titiqiqininnga Maligarmut.....	7
Laisit.....	7
Qaffiujut laisingit tunijaujut 2021 imaatut class ukiuqaqtunullu.....	7
Qaffiujut laisingit tunijaujut uvani 2021 imaatut class imaalu nunallaangillu.....	9
Inuup Naunaitkutaq Piannannuat.....	11
Qaffiuniit GICs qanuriniitigut ukiungagut uvani 2021.....	11
Akhaluutitut Atiliurutikhanik.....	12
Qaffiuniit akhaluutait atiliurutait uvani 2021 akhaluutit qanuriniitigut.....	13
Akhaluuhijit Naunaitkutikhamik Unniudjutit.....	14
Qaffiuniit Akhaluuhijinikkut havaktaujut uvani 2021 ukiungagut.....	14
Qaffiujut pijaquqtunik unniudjutit.....	15
Naunajautit ajuiriakhainnik titiraqtakhat.....	16
Qaffiuniit uuktuutit uvani 2021 uvuuna class, uvalu ihivriuqtip qanurinniatigun.....	16
Maniliqutingit, Maniliurutikhat, Havaamut Ikaarningit, Pijaquqtunik Unniudjutitt.....	17
Qaffiuningit maniliqijutit manikhaalu uvani 2021.....	17

Aulatitihimaarniq ikaarnikharnik Akhaluuhiiqidjutikhamik Laisikharnik unalu Naunaitunik Iltaridjutikharnik Naunaitkutikharnik 2021	17
Akhaluutituqtut Qajangnaitkutikhanik	19
Akhaluutit Pijaqqurniit.....	20
Qaffiuningit akhaluutit pijaqquqtut 2021 ukiungagut.....	20
Qaffiuniit akhaluutit pijaqquqtut nunallaatigut	21
Qaffiuningit akhaluutikkut pidjutigijait 2021-mi, pidjutit ukiungitigun.....	21
Qaffiuniit aulanikkut hulaqutit uvani 2021, pidjutaujut nunallaatigut.....	22
Akhaluutituqtut Ihuinaaqtut	22
Qaffiuniit pihuktut ihuinaarutit uvalu titiqiqinikkut angigutit uvani 2021, ukiungatigut	22
Qaffiuniit pihuktut ihuinaarutit uvalu titiqiqinikkut angigutit uvani 2021, nunangagut	24
Ihuinaarutigihimajainun Anullaqhiivik.....	25
Qaffiuniit akhaluuhiiqijit ihuinaarutigihimajainun anullaqhiivik qanuriniit uvani 2021, ukiungagut	25
Ilaliutihimajuq A: Aallat Pidjutaujun.....	27
Nunavunmi Akhaluuhiiqijit Hilataani Aviktuqhimajumit	27
Qaffiuniit akhaluutit pijaqqurniit.....	27
Qaffiuniit akhaluutinun ihuinaarutit uvalu titiqiqinikkut angirutit.....	27
Havakviup Pivalliadjutait.....	28

Tuhaqtidjutingit Ministamit

Quviahuktunga tunihiplunga Nunavut Kavamanga hivulliqpaak *Akhaluutininik Aanniqtailinirmut Maligaq* Ukiuq Tamaat Unniudjut. Una uniudjut upalungaijaqtauhimajuq hapkunanga Pivalliajuliqijikkut Ingilrajuliqijitkullu malikhugit titiraqhimajut uvani 328 (1–3) haffumani Akhaluutininik *Qajangnaitkutikhanik Maligaq imaalu* tuniblugit naunaijautit hamanga Ubluqtuhinia 1- Ubluirvia 31, 2021.

Pidjutaanun nunarjuamun qalagjuarniq COVID-19 qaangiutingmatigun hivumuuliqhutalu ihuaqhijuumijumavlugit auladjutikhaptingnik kivgaqtuutiniklu havaktaujanun Nunavunmiutanun, havagviup pittaarutait aqutikhanun ajuiqhaidjutin uuktuutillu amihuni nunallaani ihuaqhijuumiliqtuugaluaq naunaitkutillu naunaittun ihuaqhijuumiliqtumik ilittuni ilanginni pijainni. Utaqqidjutinun tamangningnun Aqutinun Laisikhat unalu Atuqtaulluaqpaktunun ID Naunaitkutit ihuaqhijuumihimmaaqtun tikiliqtuni ikittuni ukiuni. Havagvik hulilu havagumajuq tuninikkut nakuujunik havagutinik tuniurhainikkut akhuurhainikkullu auladjutini qajangnainnik avikturvinni. Tamna havagvinga akhuuqtut ihuaqhigiami qanurittaakhanik nampangit tunijaujuq hivunirmi unniudjutit havaqatigiikhutik atuliqtitaugiami titiqiqinirmullu havaqatingit hapkuat Palihimatkut haamlangillu aadjikkutarijait nampangit katiqhitingit qanuriliurutingit. Qujagijumajatka tamaita havagviit havaqatigiiktutlu havaktiit ilaujut talvani ubluq tamaat auladjutikhanik uminga akhurnaqtunik GN-kuni auladjutikhanik.

Pittiarnikkut,

David Akeeagok

Minista Pivalliajuliqijikkut Ingilrajuliqijitkullu Havagviani

Kangihipkaidjutit

Nunavutim Akhaluutunik Qajangnaitkutikhanik Maligaq aulatitivakhimajuq hanaqidjutikhanik qajangnairutikhanik ihuaqtumiklu malikhautikhanik akhaluutunik qajangnaitkutikhanik akhaluutuniklu ikajuutikhanik aviktuqhimajumi. Havagviat Pivalliajuliqijikkut Ingilrajuliqijikkullu munariniqaqtuq unniutinikkut ukiuq tamaat turaangajainnun iliuraqhimajuq *Maligarmi*.

Naunaipkainiq ihariagijaujut piliuqhimajuq titiraqhimaninngani 328 imaatut:

"328.1. (1) Taimaa hivullirni naini tatqiqhiutinik atauhirmi tatqiqhiutip ukiungani, Titiqqiqijii upalungajarniaqtuq tunilunilu Ministamut ukiuq tamaat taiguagakhaq aippaanganit tatqiqhiutip ukiungani ukununga pidjutainun:

(a) titiqiqidjutait haffuma Maligap hapkunanga Kavamatkunin Nunavunmi;

(b) akhaluutituqtinut qajangnaitkutikhat Nunavunmi;

(c) qujaginnanik aallanik qanuriliurutinik tukhiqtaujun Ministamin.

Inuup Naunaitkutingit

(2) Unnirutimi naunaiqtaat una titiraqhimajuni ilanga (1) piqalimaittumik hunamiklikaa inungmun naunaitkutinik

naunaiqhimajami Tuhagakhanik Tiguhinirmut Hapummijaarinirmut Hiamitirnaittunun Titiraqtauhimajunik Maligaq.

Unniudjutit uqautauluni

(3) Ministap uqautiniaqtaa uniudjut tunijaujuq ataani titiraqhimajup (1) uvani

Maligaliurvik talvani hivulliqaami katimaliqqata Maligaliurvingmi taimaa taiguagakhaq tunijaukpat

pidjutiqaqtumun ihuaqtumik pivikhaqautikhamik uqariami unnirutimik. S.Nu. 2017,c.28,s.1."

Taimaali, 2021 *Akhaluutinin Qajangnaitkutikhanik Maligaq* Unniudjutit tunihijut naittumik naunaijautinik, imaalu naunaijaqhimangittut atauttit naunaijautit mikhaagun tamaat titiqiqinikkut akhaluutinun kivgaqtuutit imaalu akhaluutitut qajangnaitkutikhat. Tamna unniudjut avvakhimajuq malruknut titiraqhimaninnganut: titiqiqiniq maligamut, akhaluutituqtinut aanniqtailiniq.

Nanijauluaqtut hamanga 2021 tatqiqhiutinit ukiumi ilaqaqtut ukuninga:

- Havagviujuq tunihimajuq 3,470 akhaluuhijijip laisikhat tamainni aviktuqhimaumi;
- 69.4 pusat akhaluuhijijip laisiit imaalu inuup naunaitkutaa piannannuat havaktaujut 30 ubluni ikitqiarluuniin;
- 87.9 pusat akhaluuhijijip laisiit imaalu inuup naunaitkutaa piannannuat havaktauhimajut qaritaujakkut imaalu ilaganilu (12.1%) havaktauhimajut qaritaujap ahiagut;¹
- 71.8 pusat qaritaujami uktuutit iniqtaujut iluani 30-ni ubluni; 5.6 pusat pidjutigijaa 90-ni ubluni hivitutqijaanikluniit iniqtiriami;
- 52 pusat qaritaujakkuuqhimaittun uktuutit iniqtaujut iluani 30-ni ubluni; 10.7 pusat pidjutigijaa 90-ni ubluni hivitutqijaanikluniit iniqtiriami;
- Havagviujuq munarijait 849 atulaaqtunik ilituqhautinik 2,755 talamiklu ilituqhautinik ukunani GN-kuni havaktunit pigahuanilu ilaujunit ilituqhajjinit;
- Kajumiktumik unalu DUI-nun piqaqtuq 20.93 pusat unalu 25.58 pusat uumanga atauttimut 215 aviktuqhimaajumi akhaluutituqtut ihuinaaqtut inikkut; unalu
- Kajumiktumik piqaqtuq 82.4 pusat ukuat atauttimut 17 ahianit aviktuqhimaajumi akhaluutituqtinut ihuinaarutit.
- Piqaqhimajuq 8 akhaluutiturnikkut tuqujunun unnirutiujuq Nunavunmi 2021-mi. Una angirjuaqpiqaqtuq nampaa Nunavunmut, havagviklu munarittiarniaqtaa uuminga hivuani

---

¹ Takulugu Ilanga uumunga Havagvingnun Pivallidjutikhanun tukiliurutainun ukuninga 'Qaritaujakkut' unalu 'Qaritaujakkungittumun' titiqqanik havaktakhanun.

ukiuni naunaiqhijaami una pihimajaakhaanun 2021-mun, ilaujaakhaaluuniin ihumaaluutaujakhami pidjutangman.

Naunaitkutaq Naunaitkutitik Nakuuninganik

Ilangit maliqatqujauhijajut imaalu titiqiqinikkut havaqatigiiktut aallatqiiktunik katitihidjutikhanik atuqtakhainnik. Hapkununga pidjutinun, ilangit naunaijautit tunijajut uumani unniudjunmi naunaijaqtaujukhat qajagilutik.

Titiqqiqininnga Maligarmut

Havagviat Pivalliajuliqijitkut Ingilrajuliqijitkullu munaqhijut haffuminga *Akhaluutinin Qajangnaitkutikhanik Maligaq*. Una ilaqaqtuq pivikhaqarninganik akhaluuhqidjutit laisikhat kivgaqtuidjutit, inuup naunaitkuta piannannuat, akhaluutinin atiliurninik, akhaluuhqijip ihivriuhinirnik, aulapkainikkullu akhaluuhqijip naunaitkutinin Nunavunmi laisikhanik, ukunani aallanilu aulapkainikkut havagutinik.

Laisit

Nunavunmi Akhaluuhqijit *Laisikhanik Maliruagakhat* piliuqpektut saivat laisikhanik classes Naunaitkutaani A (ilangani 2(1)). Tamna naunaituq laisikhanik naunairutiqaqtun tunijauhijut Class 5 laisikhanik, taima aulatitihijut tingmijukhanik akhaluutinin, Class 7 laisikhanik, taima laisikhanik tigumidjutiqaqtun aulatitijaangat akhaluutinin Class 5 unaluuniit 6, taima akhaluuhqijit ajuiqhaliqtun akhaluuhqinirnik. Tamna havagvinga naunaijaqtaa tunijauniq laisikhanik ukiungagut, nunallaani, akhaluutinin qanurittunik ukiuq tamaat; una naunaitkut takuupkaqtitaujuq naunaitkut ataani.

Qaffiujut laisingit tunijaujut 2021 imaatut class ukiuqaqtunullu²

	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60 +	<i>Atauttimu t</i>
Class 1	0	5	5	4	1	7	6	5	7	6	46
Class 2	0	1	5	6	5	7	12	8	6	8	58
Class 3	4	15	25	47	44	49	33	39	21	28	305
Class 4	0	2	10	17	24	12	12	12	8	7	104
Class 5	142	222	291	317	285	237	201	178	140	224	2237
Class 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Class 7	178	105	102	71	34	27	35	14	17	19	602

² Inuit kituliqaak pigiaqaqtun amigaitunik laisikhanik qanurittunik. Naunaitkutigijait "1,6", "2,6", "3,6", "4,6", unalu "5,6" naunaijaqtaa atauttinun kitut tunijaujut tamangnun laisikhanik (class 1-5) imaalu class 6 laisikhanik uvani 2021. Ilihaqatigiiktut 6 laisikhanik laisikaqtukhat tigumidjutiqaqtun aulapkailuni ingniqutiqaqtun.

Class 1, 6	0	0	0	0	1	0	0	2	1	2	6
Class 2, 6	0	0	0	1	2	0	0	0	0	2	5
Class 3, 6	0	0	1	1	0	1	2	4	1	2	12
Class 4, 6	0	0	1	0	2	1	1	0	0	0	5
Class 5, 6	0	0	2	14	16	10	13	5	11	19	90

Qaffiujut laisingit tunijaujut uvani 2021 imaatut class imaalu nunallaangillu³

	Clas s 1	Clas s 2	Clas s 3	Clas s 4	Clas s 5	Clas s 6	Clas s 7	Class 1,6	Class 2,6	Class 3,6	Class 4,6	Class 5,6
Ikpiarjuk	0	2	21	0	31	0	11	0	0	0	0	1
Arviat	0	2	8	2	91	0	39	1	0	0	0	1
Qamanittuaq	11	1	17	1	94	0	39	0	0	1	1	0
Iqaluktuut tiaq	1	1	11	3	74	0	13	0	1	0	0	2
Igluligaarjuk	0	0	2	1	12	0	6	0	0	0	0	0
Kangiqtug aapik	0	0	10	0	27	0	11	0	0	0	0	1
Salliq	0	0	10	2	37	0	16	0	0	0	0	0
Uqhuqtuug	1	4	26	1	103	0	30	1	4	0	0	5
Ausuittuq	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0
Iglulik	0	6	18	3	55	0	29	0	0	1	0	0
Iqaluit	14	22	61	76	105 2	0	208	4	2	5	3	65
Kimmirut	0	3	8	0	18	0	7	0	0	0	0	3
Kinngait	0	1	6	1	26	0	16	0	0	0	1	1
Kugaaruk	0	1	2	0	16	0	11	0	0	0	0	0
Kugluktuk	0	0	11	4	30	0	3	0	0	0	0	2
Naujaat	0	0	6	0	28	0	6	0	0	0	0	0
Pangniqtu uq	0	4	16	1	43	0	29	0	0	1	0	0
Mittimata lik	0	3	15	0	52	0	8	0	0	0	0	0
Qikiqtarju aq	0	0	4	0	25	0	8	0	0	1	0	0
Kangiqlini q	18	7	27	7	344	0	76	0	0	2	0	6
Qausuittu q	1	0	5	0	9	0	12	0	0	1	0	1
Sanikiluaq	0	1	10	0	16	0	11	0	0	0	0	1
Sanirajak	0	0	5	0	17	0	1	0	0	0	0	1
Taloyoak	0	0	3	1	19	0	11	0	0	0	0	0

³ Inuit kituliqaak pigiaqaqtun amigaitunik laisikhanik qanuritunik. Naunaitkutigijait "1,6", "2,6", "3,6", "4,6", unalu "5,6" naunajautaa atauttinun kitut tunijaujut tamangnun laisimik (class 1-5) imaalu class 6 laisiit uvani 2021. Ilihaqatigiiktut 6 laisikhanik laisqaqtukhat tigumidjutiqaqtuq aulapkailuni ingniqtuqaqtunik.

Tikrarju q	0	0	2	1	14	0	1	0	0	0	0	0
<i>Ata t</i>	<i>46</i>	<i>58</i>	<i>305</i>	<i>104</i>	<i>2237</i>	<i>0</i>	<i>602</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>12</i>	<i>5</i>	<i>90</i>

Inuup Naunaitkutaa Piannannuat

Inuup Naunaitkutaa Piannannuat (GICs) atuqtaunginaqtuq piksaqaqtunik ilitaridjutikhanik tingmijaangat talvuuna nunarjuamun nunanun nunarjuamun imaaluuniit akhaluuhijjip laisikhamik. Ilanga VIII.1 uvani *Akhaluutininik Qajangnaitkutikhanik Maligaq* uqautigijaat GIC-niks imaalu s. 307.1 Maligarmi, uqaqhimajuq tamna Atiliuqti tunihittaaqtuq GICs.

Qaffiuniit GICs qanuriniitigut ukiungagut uvani 2021

	Nuta aq	Nutanng uqtiffaar utit	Himmauhiqt auniq
< 15	221	0	11
15–19	424	15	21
20–24	378	27	9
25–29	282	26	16
30–34	294	17	11
35–39	182	18	8
40–44	139	12	8
45–49	152	7	5
50–54	169	6	3
55–59	155	6	4
60+	303	11	2
<i>Atau ttim ut</i>	<i>2699</i>	<i>145</i>	<i>98</i>

Akhaluutitut Atiliurutikhanik

Ilangani 5–30 talvani *Akhaluutitut Qajangnaitkutikhat Maligaq* uqautigiplugit akhaluutit atiliurnikkut pitqujauhimajut Nunavunmi. Taimaali, pijaangini atauttit aulajaangini akhaluutitut apqutini Nunavunmi, akhaluutit atiliuqtaujukhaq (t. 5 (a–b)).

Qaffiuniit akhaluutait atiliurutait uvani 2021 akhaluutit qanuriniitigut

	Nutaa q	Nutannguqtiqhimaj uq	Adjiliuqhimaj uq
Tamaita-Nunakuurutit Akhaluutit	164	623	80
Tamaita Uhidjutit	13	36	3
Nanminiaqtut Uhidjut	13	142	0
Nanminiaqtut Akhaluut 4501 kg imaalu avatqumajuq	42	330	9
Nanminiaqtut Akhaluut Uqitqijat 4500 kg	116	1025	36
Igluqpiliurnikkut	28	243	3
Forces ATV	8	0	0
Kavamatkut ATV	15	40	1
Kavamatkut Igluqpinikkut Akhaluut	24	110	0
Kavamatkut Uhidjut	5	22	1
Kavamatkut Akhaluutaa	179	815	13
Motorcycle	15	48	18
Akhaluutiqaqtuq Hiniktarvik Class A	0	1	0
Akhaluutiqaqtuq Hiniktarvik Class B	0	2	0
Akhaluutiqaqtuq Hiniktarvik Class C	1	3	1
Laisiittuq Atiurut	9	1	11
Uhijajuq – Nanminiaqtut	255	2057	247
Kavamatkunni Havagviinni 4501 kg avatqumajuq	1	22	0
Kavamatkunni Havagviinni Ataani 4500 kg	7	78	5
Atuqtuarut Akhaluut	4	18	1
Iliharvium Agjaqtautaat Akhaluut	2	13	1
Nanminiaqtut Akhaluutit Uqitqijat 4500 kg	0	8	5
<i>Atauttimut</i>	<i>901</i>	<i>5637</i>	<i>435</i>

Akhaluuhijit Naunaitkutikhamik Unniudjutit

Akhaluuhijit naunaitkutinga taiguagakhaq naunaitkutaujuq inuup aqutpauhianik iidjuhianik ilaliutijuqlu naunaitkutaq ukunatitut pijaquqtunik unniudjutit. Ilanga 3 (1) uvani Akhaluuhijit *Laisikhamik Ihuinaarutigihimajaitigun Naunaitkutit Maliruagakhat*, uqaqtuq Atiliuqti Akhaluutini⁴ aulapkaijukhaq akhaluuhijip titiqqamik tamainnun akhaluuhijip tapkununga Atiliurnikkut aqutiuaami laisikhamik. Nunavummiut uuktuinnariaqaqtut aadjiliuqhimajumik akhaluuhijip unniudjutikhamik talvunga MVD havagvianut naunaijarlugit nunallaat. Tamaini aadla nunagijaujuni, Nunavunmiut uuktuinnariaqaqtun akhaluuhijip nalunairninganik unniudjutnunamingni Nunagijarni Hamliujumi Kivgaqtuijip Titirarviani (MLO) Kavamaniluniit Kivgaqtuijip Titirarviani (GLO). Tadja akiligakhaq Nunavunmi akhaluuhijip nalunairninganik unniudjut \$15.00.

Uqautaujumi naunaitkut aaliujuni, 1,351 Naunaitkutit hanajauhijimajut 2021. Ikittuugaluaqtilugu, ukiuqaqtut 30- 34- unalu 25-29 tukhiqtut anginikhamik ilangini ukua tukhiutit.

Qaffiuniit Akhaluuhiqinikkut havaktaujut uvani 2021 ukiungagut

	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60+	Ataut timut
Akhaluuhiqinikkut Piliuqtut Aqutimin Ukiunga	40	99	195	198	177	141	140	132	81	148	1351

⁴ Tamna Titiiqidjutiliqijunik Akhaluutini tikkuqaqtauhimajut uvani naunaitkunmi 315(1) talvani *Akhaluutini Qajangnaitkutikhanik Maligaq*. Tamna Titiiqidjutiliqijunik akhurhairutikhangit naunaijagiikhimajut talvuuna naunaitkunmi 316(2-3) talvani Maligarmi.

Qaffiujut pijaquqtunik unniudjutit

Uvani 2021, 107 ajungnautiqatunin unniudjutit iliuraqtauhimajut. Hapkunanga 107 ajungnautiqatunin unniudjut, 1 ajungnautiqatunin unniudjun aadjiliuqhimajuq tukhiqtumin.

Naunaijautit ajuriakhainnik titiraqtakhat

Ilanga 68 uumani *Akhaluutininik Qajangnaitkutikhanik Maligarmi* naunaijaqtaa inuit, imaatun nutaanik akhaluuhijip imaaluuniit akhaluuhijit nutaanguqtirumajun laisimiknik, qaangiutijukhat ihuaqtunik aturutiniklu akhaluuhijip ihivriurutinik. Ihivriuqtijut tikuaqtauhimajut ataani titiraqhimajumi 319(1) haffumani *Akhaluutininik Qajangnaitkutikhanik Maligaq* imaalu ilaujut MVD havaktit imaaluuniin pingahuujunin-ilaujut ihivriuqtit.

Naunaiqhimajuq naunaitkutangani hamna ataani, 849 nakuujumik Iliharutingit unalu 2,755 ittut iliharutingit munarijaujut uvani 2021. MVD havaktit havaktait 91 pusat hapkua uuktuutit taimaalu pingahuujunin-ilaujut ihivriuqtit havaktait ilakuit 9 pusat.

Qaffiuniit uuktuutit uvani 2021 uvuuna class, uvalu ihivriuqtip qanurinniatigun⁵

Nunavut			Clas	Clas	Clas	Clas	Clas	Clas	Clas	S	A	Atauttimut
			s 1	s 2	s 3	s 4	s 5	s 6	s 7	B	B	
MVD Havaktit	Ihumattiarutit		24	46	231	129	81	1419	26	26	147	2152
	Ihuaqtuq		7	15	87	37	446	17	0	23	99	731
Pingahuat-ilaujut	Ihumattiarutit		0	1	1	3	12	1	585	0	0	603
	Ihuaqtuq		0	0	0	0	117	0	0	1	0	118

⁵ Apqutit ihivriuqhijutikhat hapkununga class 1-6 (class 7 pijakhaittuq piqanganman apqutikkut ihivriurutikhamik. "SB" pidjutiaqtuq iliharviit akhaluutanik angirutinik uvalu "AB" pidjutiaqtuq air brake angirutinik.

Maniliqutingit, Maniliurutikhat, Havaamut Ikaarningit, Pijaquqtunik Unniudjutit

Aadla naunaijautit, Akhaluutinun Kangiqhidjutikkut Auladjutait (MVIS) atuqtaujut katitiriangini tutqurlugit qaffiuniit maniliqutit imaalu maniliurutit atauttini nunallaani imaa: akhaluuhiqijip laisit (DL), naunaijaqhimajut naunaitkutit (GIC), atiliurutit, uuktuutit, imaalu akhaluuhiqijip. Tamna MVD titiqangit naunaijaangaat auladjutikhanik ikaakningit akhaluuhiqidjutikhamik laisikhangit unalu GICs. Imaalu, ukua MVD naunaitkutait qaffiuniit pijaquqtunik unniudjutit iliugaqtaujut uvalu titiraqtauhimajut.

Qaffiuningit maniliqijutit manikhaalu uvani 2021⁶

		DL	GIC	Atiliurniq	Naunaijautit ajuriakhainnik titiraqtakhat
Nunavut	Qaffiuningit Maniliqidjutit	7,318	7,202	20,525	9,838
	Maniliurutait (\$)	244,330	0	954,905	74,268

Aulatitihimaarniq ikaarnikharnik Akhaluuhiqidjutikhamik Laisikharnik unalu Naunaitunik Iltaridjutikharnik Naunaitkutikharnik 2021⁷

		0-30 Ublut	31-60 Ublut	61-90 Ublut	91+ Ublut	Atauttimut Tukhiutiit
Ikpiarjuk	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	93	34	13	0	140
Arviat	Qaritaujakkuuqhima ittumik	267	115	60	45	487
	Qaritaujakkut	63	4	0	0	67

⁶ Atauttikku nampait ihivriurutinun ilagijait titiraqhimajun (Ihumagijaujun) uuktuutit ukununga tamainnun Class; Naunaijautinun Uuktuutit; Takunikku Uuktuutit; Apqutikkut Uuktuutit(tit); Air Brake Malikhautikhanun; taimaalu.

⁷ 'Qaritaujakkut' naunaiqtait uuktuutit havaktauhimajut qaritaujakkut atadjutikkut ukunani nunallaani avikturhimanirnilu atan'nguajaqarviinni (Iqaluit, Kangiqliniq, uvaluuniit Uqhuqtuuq). 'Qaritaujakkuuqhima ittumik' naunaiqhijuuq tamna uuktuutikhaq titiraqarvikkut tujuutauhimajuq nunamingnit tukhiut aullaqtiqtajuq avikturini atan'nguajaqarviannut.

Qamanittuaq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	335	47	2	1	385
Iqaluktuuttiaq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	1	0	1	2
	Qaritaujakkut	139	66	50	84	339
Igluligaarjuk	Qaritaujakkuuqhima ittumik	31	6	0	1	38
	Qaritaujakkut	19	0	0	0	19
Kangiqtagapik	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	1	0	1
	Qaritaujakkut	86	35	24	0	145
Salliq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	53	45	4	6	108
	Qaritaujakkut	55	1	0	1	57
Uqhuqtuuq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	9	6	2	0	17
	Qaritaujakkut	123	72	17	4	216
Ausuittuq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	6	0	0	1	7
Iglulik	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	1	0	0	1
	Qaritaujakkut	228	66	31	13	338
Iqaluit	Qaritaujakkuuqhima ittumik	2	0	0	0	2
	Qaritaujakkut	1,824	349	76	10	2,259
Kimmirut	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	52	17	6	3	78
Kinngait	Qaritaujakkuuqhima ittumik	6	6	13	54	79
	Qaritaujakkut	89	26	13	1	129
Kugaaruk	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	4	14	40	58
	Qaritaujakkut	22	9	0	1	32
Kugluktuk	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	48	16	80	104	248
Naujaat	Qaritaujakkuuqhima ittumik	17	30	5	0	52
	Qaritaujakkut	105	1	0	0	106

Pangniqtuuq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	9	19	3	31
	Qaritaujakkut	138	76	42	3	259
Mittimatalik	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	136	97	12	15	260
Qikiqtarjuaq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	58	50	8	7	123
Kangiqliniq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	1	0	0	1
	Qaritaujakkut	683	9	0	1	693
Qausuittuq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	1	0	0	0	1
	Qaritaujakkut	42	1	0	2	45
Sanikiluaq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	85	7	4	0	96
	Qaritaujakkut	108	8	1	1	118
Sanirajak	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	82	22	10	53	167
Taloyoak	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	24	24	47	61	156
Tikrarjuaq	Qaritaujakkuuqhima ittumik	0	0	0	0	0
	Qaritaujakkut	99	1	1	0	101
Atauttimut	Qaritaujakkuuqhima ittumik	465	225	109	96	895
	Qaritaujakkut	4,657	1,031	433	366	6,487

Akhaluutituqtut Qajangnaitkutikhanik

EDT-kut munaqhiqut ilanginnik Akhaluutiniq Qajangnaitkutikhanik ataani *Akhaluutiniq Qajangnaitkutikhanik Maligaq*. Una ilaqaqtuq titirarnikkut naunaitkutikhanik mikhaagun akhaluuturnikkut pijaqqurnikkut, ihuinaarutiniq, atuqhunilu ahirruqtirutiniq-tunnganiqaqtunik

pidjutimik pipkainikkut nutqaqtinniaqhimanikkut taimaaqtittinikkunluunniit akhaluuhijjip laisikhanik.

Akhaluutit Pijaqqurniit⁸

Ilanga 261 (a–d) uvani *Akhaluutininik Qajangnaitkutikhanik Maligaq* naunaiqhitiijut uqaqtakhaukjut pijaqqurniit imaatut

"... pijaqquqtut t uvani uvaluuniin haniani apqutip pidjutiqaqtuq akhaluunmik tapkua qanuginiit

(a) aanqiqqat imaaluuniit tuqukpat inuk;

(b) tuluqhirumik inuqangittumik akhaluutimik pidjutaupat takunnaqtumik ahiruqtumik inuqangittumi akhaluutimi;

(c) tuulurhigumik ittuni hunanik huradjanikquuniin humi akhaluuhijji ukpiguhukumi uvaluuniin ukpiriblugu tamna aulahimaaqtumik qajangnautiqaqtuq inungnun; unaluuniit

(d) tuulurhigumik uumajumik taimaatun akhaluuhijjuq ukpiruhuktuq uvaluuniin ukpiruhuktukhaujuq Itamna uumajuq inuup piutigikpagu.

S.Nu. 2017,c.20,s.36."

Qaffiuningit akhaluutit pijaqquqtut 2021 ukiungagut⁹

	<1 5	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60 +	<i>Atauttim ut</i>
Aanniqt uq	4	1	2	3	2	1	0	0	0	1	0	14
Aalla	2	2	8	9	7	13	6	2	4	4	5	62
Tuqujun un	<i>Ukiulgit hailihimaittun ukunuuna hailijunun uniudjutikkut</i>											8

⁸ Naunaitkutit uvani ilangani numiktitiqtaujuqhat qajagilutik. Ihuangitut imaaluuniin iniqtiqhimitut uniudjutit havaqatinin pidjutiqarniaqtut ataani itqungnariatini/avatqunikku itqungnariatit imaaluuniin ihuiguuutait qitqani naunaitkutitni atauttimut.

⁹Pijutauninganit naunaitkutit unnirutit kiklikhait, una naunaitkut tamaat ilikkuuqhimajunik naunaiqtaulimaittuq ukiungigijaitigun; naunaitkutit ilaujut tamaita piinarialgit naunaijautit akhaluutit pijaqquqtut ilaujut Nunavunmi Akhaluuhijjijit, humiinmangaat najugatit Kanadami.

Qaffiuniit akhaluutit pijaquqtut nunallaatigut

	Aanniqtuq	Aalla	Tuqujunun
Ikpiarjuk	0	0	0
Arviat	2	0	0
Qamanittuaq	0	1	0
Iqaluktuuttiaq	0	13	1
Igluligaarjuk	0	0	0
Kangiqtugaapik	0	0	0
Salliq	0	0	0
Uqhuqtuuq	0	0	0
Ausuittuq	0	0	0
Iglulik	0	0	0
Iqaluit	2	20	1
Kimmirut	0	0	0
Kinngait	0	0	0
Kugaaruk	0	0	0
Kugluktuk	0	0	0
Naujaat	0	0	0
Pangniqtuuq	6	6	1
Mittimatalik	0	1	1
Qikiqtarjuaq	0	0	0
Kangiqliniq	3	7	1
Qausuittuq	0	0	0
Sanikiluag	0	1	2
Sanirajak	0	0	0
Taloyoak	1	1	0
Tikirarjuaq	0	0	1
Atauttimut	14	50	8

Qaffiuningit akhaluutikkut pidjutigijait 2021-mi, pidjutit ukiungitigun

Uvani 2021, pijaquqtut unniudjutit piqainaqpaktut titiragituluniit takuukhaugitut Kanadami Tuluqhiqhimajut Naunaitkutini 2 (NCDB2) naunaittunik. Taimaittumik, hapkuat naunaitkutit ihuangittut, naunaiqtauhimaittun uumani unniudjunmi. Kinguagun unniudjutit ihuaqhivaalirniaqait ilaliutijangit ukua naunaitkutit.

Qaffiuniit aulanikkut hulaqtit uvani 2021, pidjutaugut nunallaatigut

Uvani 2021, akhaluutit pijaquqtut uuniudjutit titiraqangittut uvaluniit aadjikiingittut NCDB2 naunaittunik. Taimaatun, ilangit naunaitkutit naunaiqtauhimaittun uumani unnirutimi. Kinguagun unniudjutit ihuaqhivaalirniaqait ilaliutijangit ukua naunaitkutit.

Akhaluutituqtut Ihuinaaqtut¹⁰

Titiraqhimajuq 336 haffumani *Akhaluutinin Qajangnaitkutikhanik Maligaq* uqaqhimajuq tapkua atauttit kitut ihuinaaqtut haffumunga Maligarmun imaaluuniin pitqujaujunun ihuinaarutiqaqtut ihuinaarnirmun itiqtaunirmun titiraqhimajut uvani Maligarmi.

Qaffiuniit pihuktut ihuinaarutit uvalu titiqiqinikkut angigutit uvani 2021, ukiungatigut¹¹

	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60+	<i>Ataut timut</i>
DUI	2	7	9	21	2	4	5	4	1	0	<i>55</i>
Apqutit Nutqaqtitauniq – 24 ikaarniit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>0</i>
Apqutit Nutqaqtitauniq – 30-nik Ublunik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>0</i>
Apqutit Nutqaqtitauniq – 90nik Ublunik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>0</i>
Laisiqangittut	2	0	2	0	0	2	0	0	1	0	<i>7</i>
Atiliuqtauhiman gittut	3	3	10	9	10	10	2	3	2	4	<i>56</i>

¹⁰ Naunaitkutit uvani ilangani numiktitiqtaujukhat qajagilutik. Ihuangitut imaaluuniin iniqtiqhimaitut unniudjutit havaqatinin pidjutiqarniaqtut ataani itqungnariatini/avatqunikkut itqungnariatit imaaluuniin ihuiguuutait qitqani naunaitkutit atauttimut.

¹¹ Pidjutauninganit Naunaitkutit kiklikhainit, una naunaitkut nunaulaangituq ihuilidjutaalimiginmat; naunaitkutit ilaujut tamaita piinialgit naunaijautit akhaluutit ihuinaarutaitigun unalu angirutaujunun ilaujut Nunavunmi Akhaluuhijit, humiinmangaat najugatit Kanadami.

Qulanajautiqan gittut	2	0	0	2	1	1	0	0	1	0	<i>7</i>
Kajumiktuqpalla aktut	2	4	6	7	8	5	3	2	3	5	<i>45</i>
Amadjidjutiqaqh uni Akhaluuhijjuq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<i>0</i>
Tamaita Aalat	0	5	4	9	3	6	8	1	3	6	<i>45</i>

Qaffiuniit pihuktut ihuinaarutit uvalu titiqiqinikkut angigutit uvani 2021, nunangagut

	DUI	Apqutit Nutqangalla ngniq - 24	Apqutit Nutqangalla ngniq - 30	Apqutit Nutqangitau niq - 90	Laisiqangitt ut	Atiliuqtauhi mangittut	Qulanaijauti qangittut	Kajumiktuq pallaaktut	Amadjijuti qaqhuni Akhaluuhigii	Tamaita aallat
Ikpiarjuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arviat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Qamanittuaq	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iqaluktuuttiaq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Igluligaarjuk	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kangiqtugaapik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Salliq	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uqhuqtuuq	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ausuittuq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iglulik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iqaluit	35	0	0	0	6	54	7	28	0	38
Kimmirut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kinngait	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kugaaruk	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kugluktuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Naujaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pangniqtuuq	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mittimatalik	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Qikiqtarjuaq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kangiqliniq	7	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Qausuittuq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sanikiluaq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Sanirajak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Taloyoak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikrarjuaq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Atauttimut	54	0	0	0	7	54	7	42	0	45

Ihuinaarutigihimajainun Anullaqhiivik

Ilanga 3(2) uvani Aqudjutikhamik *Laisiqagtumun Ihuinaarutigihimajainun Naunaitkutit Maliruagakhat* uqaqtut tapkua Atiliuqtit ilaliutiniaqtait ihuinaarutigihimajaitigun naunaitkutit tapkununga inuup akhaluuhiqinirmun naunaitkutaa imaatun Atiliuqti ilihimaliqqat ihuinaarutinun akhaluuhiqijimik. Tamna Maliruagakhat Naunaitkutikhangit tunihimaaqtun titiraqhimajunik ihuinaaqhimajunik nampangitlu amingnaqtuqaqtunik ilauvakhimajainik.

Ilangani 5(1-3) haffumani Maliruagakhat naunaijaqhimajut tapkua akhaluuhiqijit katiqihimajut 12 amigaitunikluuniin ihuinaarutigihimajaitigun naunaitkutit, Atiliurvik tunihiluni qajagidjutinik titiraqhimajumik akhaluuhiqijunmun uvalu ihuaqhailuni hivajautinik uvaluuniin inmikkut apiqhuiniq avatingnut akhaluuhiqiji uvalu akhaluuhiqijit ihivriuqti uvaluuniin akhaluuhiqijip laisia ihivriuqti. Tamna akhaluuhiqiji pingitkumi apiqhuqtaugumi, tamna Atiliuqti nutqaqtiniaqtaa inuup akhaluuhiqitjutikhaq laisinga pittaililugulu akhaluuhiqiji aulapkailuni akhaluutimik akhaluuhiqiji ilautinnagu akhaluuhiqiji apiqhuqtaugumi.

Humi akhaluuhiqiji katitiqhimagumi 15 amigaitunikluuniin naunaitkutinik, Atiliuqti nutqaqtiniaqtaa akhaluuhiqiji laisinga akhaluuhiqiji pittailigiamilu akhaluuhiqiji aulapkaijuq akhaluutimik atauhiqmi tatqiqhionmi.

Qaffiuniit akhaluuhiqijit ihuinaarutigihimajainun anullaqhiivik qanuriniit uvani 2021, ukiungagut

	15– 19	20– 24	25– 29	30– 34	35– 39	40– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60+	<i>Ataut timut</i>
Akhaluuhiqiji Nutqaqtit auniq	0	1	3	3	3	3	1	4	1	4	23

Ilaliutihimajuq A: Aallat Pidjutaujun

Nunavunmi Akhaluuhijit Hilataani Aviktuqhimajumit

Ataani naunaitkutit naittumik piinarialgit naunaijautit aulajunun, akhaluutit pijaquqtut imaalu titiqiqinikkut angigutit pidjutiaqtut Nunavunmiunun aqutut hilataani aviktuqhimajumi.

Qaffiuniit akhaluutit pijaqqurniit

	Aanniqtuq	Aalla	Tuqjunun
Hilataanut Nunavut	0	0	0

Qaffiuniit akhaluutinun ihuinaarutit uvalu titiqiqinikkut angirutit

	Hilataanut Nunavut
DUI	1
Apqutit Nutqangallangniq - 24 ikaarniit	0
Apqutit Nutqangallangniq - 30 ubluni	0
Apqutit Nutqaqtitauniq - 90 Ubluni	0
Laisiqangittut	1
Atiliuqtauhimangittut	0
Qulanaijautiqangittut	0
Kajumiktuqpallaaktut	14
Amadjidjutiaqhuni Akhaluuhijijuq	0
Tamaita Aalat	2

Havakviup Pivalliadjutait

'Qaritaujakkut' naunaiqtait uuktuutit havaktauhimajut qaritaujakkut atadjutikkut ukunani nunallaani avikturhimanirnilu atan'ngujaqarviinni (Iqaluit, Kangiqliniq, uvaluuniit Uqhuqtuuq). 'Qaritaujakkuuqhimaittumik' naunaiqhijuq tamna uuktuutikhaq titiraqarvikkut tujuutauhimajuq nunamingnit tukhiut aullaqtiqtaujuq avikturniinni atan'ngujaqarviannut.

Nunguliqtilugu 2019 havagviup aularutijaat havaakhaq Taloyoami atapkaqlugit Kavamatkut Kivgaqtuqtut Havagviit hapkununga MVD havagviinun ihuaqhijuumiriangani havauhiit akhaluuhijijip laisit aalallu kivgaqtuutit. Una aadlangurninnga "qaritaujakuungittunun" nunallaangit uumunnga "qaritaujakkut" nunallaangit aturhugu GN-kut Qitqani Nanminirijaujut Qaritaujakkut Pulaarvinga atagiami GLO-nun uumunnga Akhaluutiliqinirmut Naunaitkutaq Timiqutigijangillu.

Havauhiit atadjutiqaqtut ilaliutihimajut nunallaat haffumunga MVIS aulahimaaqtumik tamaini 2021 kihimi iniqtaungittuq uvani 2021. Ikajuqtaunahuaqtunut ikajuutikhamut ihuarhainiq ihumagijauniaqtuq 2022 aallamik nunallaangit atajut.

Auladjutit MVD akhut hulaqutigijaat atuliqqat qalagjuarniq COVID-19 nunarjuami uvani Qiqaijalirvia 2020. Tingmitqujaungittut atuliqtaujut taffumanga atanilluaq nunalaani aanniaqtailinikkut havaktimit ikiglinahuarlugit hiamitirninganik aannialaqidjutit ajuqhautaujut havagvingmi havaktinut. Ilaungituq pingahuujunik ilaujukharnik ihivriuqtijut mikiunik nampangit nunallaangit, tamna havakviangit akhaluuhijiji ihivriuqtijut naunaijagiikhimajut Iqalungni hamanilu Uqhuqtuurmi. Aallatqiini ubluni, pittaaqtangit iniqtirilutik amigaitpiaktunik uuktuutunik pitqujauhimajunik tamainni aviktuqhimaajumi hiamitiqtitaujut pidjutigiplugu aanniarjuarut tingmitikkut aullaqtailijaujut.

Havagvik havaktait amigaitut akhuurutit tunihjaangini akhaluutikkut kivgaqtuutunik qaritaujakkut atuqtilugu una, ilaujut tunihblutik qaritaujakkut atiliurnirmik laisunik nutaanguqtiffaarutit kivgaqtuutunik. Hapkuat havaat nakuujumik pijut Nunavunmiunit havakvinganillu angiklijuumiqtait hapkuat tuniqhaininngit ihuaqhigiami tamaat ikajuutikhamut tuniqhainingga tamainni aviktuqhimajumi.